

Japonya, Türkiye'den bölgeye açılmak istiyor

SERVET YANATMA TOKYO,
KYOTO, OSAKA
02/09/2012

Japonya, "uzaktaki yakın ülke"
Türkiye için. 1890'da 600'e yakın
Osmanlı askerinin şehit düştüğü
Ertuğrul Firkateyni kazasıyla başlıyor
bu yakınlık.

İki ülke son birkaç yıl içinde sadece
dostluk değil; dış politika ve ekonomide de yakınlaşıyor; ilişkilerini kararlı şekilde
geliştiriyor. Dış politika yaklaşımları büyük ölçüde örtüşen Türkiye ile Japonya'nın
ekonomik ilişkileri önümüzdeki dönemde giderek derinleşecek. Japon yetkililer
Ankara ile ilişkilere nasıl baktığını, muhtemel işbirliği alanlarını ve daha birçok
konuyu ülkelere davet ettikleri Zaman'a anlattı.

İlişkilerin yoğunlaştığının en önemli işareti karşılıklı artan ziyaretler. 2003,
"Japonya'da Türk Yılı" olarak kutlandı. İlişkilerin ivme kazanması ise Başbakan
Tayyip Erdoğan'ın 2004'teki Japonya ziyaretiyle başlıyor. Japon Başbakan Koizumi
2006'da iade-i ziyarette bulunurken 2008'de bu kez Cumhurbaşkanı Abdullah Gül
Japonya'ya tarihî bir ziyarette bulunuyor. Ardından Veliht Prensi Naruhito Türkiye'ye
geliyor. Ertuğrul kazasının 120. yıldönümü olan 2010'da ise "Türkiye'de Japon Yılı"
çerçevesinde birçok etkinlik düzenleniyor. Dışişleri Bakanı Koichiro Gamba
uluslararası toplantılar için bu sene iki kez Türkiye'ye gelirken son iki senede
Türkiye'den Japonya'ya on kadar ziyaret gerçekleşti.

"İlişkilerimizin gelişmesi kadar tabii bir şey olamaz." diyerek söze başlıyor Japon
Dışişleri Bakan Yardımcısı Ryuji Yamane. Japon yetkili Türkiye'deki çarpıcı bir
ekonomik büyümeyle birlikte dış politikada açılım ve kendine güven görüldüğünü
vurguluyor. Bakan Yardımcısı şöyle devam ediyor: "Siyasi ilişkilerimiz iyiydi. Şimdi
liderlerimizin bakışı değişti. Karşılıklı ziyaretler artıyor. Artık daha fazla bilgi
paylaşımı ve istişare var. Bunlar olunca ilişkilerin gelişmesi kadar tabii bir şey olamaz.
Kazan-kazan ilkesine dayalı bir yaklaşım bu. Türkiye kendine güvenen bir ülke oldu.
Tüm bunlar iki ülkeyi birbirine yakınlaştırıyor." Ryuji Yamane Türk halkındaki
iyimserliği de ısrarla vurguluyor: "Türkiye'de insanlarla görüştüğüm zaman büyük bir
iyimserlik ve umut görüyorum. Bizim ekonomik büyümeyi sağladığımız yıllardaki
gibi bir iyimserlik bu. Bu iyimserlik bizi harekete geçirici ve teşvik edici önemli bir
unsur."

2007-2011 yılları arasında Japonya'nın Ankara büyükelçisi olarak görev yapan
Nobuaki Tanaka, Türkiye'yi yakından tanıyan isimlerden. Tanaka iki ülke arasında
1890'da Ertuğrul kazası ile iyi bir dostluk başladığını belirterek, "Sadece karşılıklı iyi
hisler vardı. Artık yeni hikâyeler yazma zamanı. Artık coğrafya ve sınırlar hiçbir

anlam da ifade etmiyor." diyor. Tanaka, Türkiye'deki siyasi ve mali istikrara dikkat çekiyor. Erdoğan'ın iyi bir ekonomi takımına sahip olduğunu ifade ederken Ali Babacan ismine vurgu yapıyor. Tanaka'ya göre ilişkilerin hızla gelişmesinin ana sebepleri: Türkiye'nin genç nüfusu, ekonomik büyüme hızı ve coğrafi konumu sayesinde dört saatlik uçuşla bir milyar insana ulaşma imkânı.

20'DEN FAZLA TÜRKÇE BİLEN DİPLOMAT

Bakanlığın Ortadoğu-Afrika Genel Müdürlüğü'nden Akifumi Fukuoka Türkiye'deki gelişmelere bakıyor. İki sene Türkçe derslerinden sonra 2006-2010 arası Ankara'da görev yapmış. Japon Dışişleri Bakanlığı'nda yabancı dil çok önemli. 20'den fazla Türkçe bilen diplomat var. Türkiye'ye daha çok ekonomik açıdan yaklaşıyorlar. Ancak anayasa reformu ve Kürt meselesi gibi Türk siyasetindeki ana tartışmalar da yakından takip ediliyor. Genç diplomat ülkesinde Türkiye'ye karşı ilginin süratle arttığını anlatıyor. İki gezi dergisinin yaptığı Türkiye özel sayılarını gösteriyor. Geçtiğimiz sene yaşanan tsunami felaketinde Ankara'nın yaptığı yardımlar dolayısıyla Türkiye'ye sempatinin arttığını ifade ediyor.

Türkiye, Japonlar için stratejik üs

Japonya yaklaşık 5,5 trilyon dolar gayri safi milli hâsılayla ABD ve Çin'in ardından dünyanın üçüncü büyük ekonomisi. Ancak önceki parlak yıllarla karşılaştırıldığında Japon ekonomisi büyük bir durgunluk içinde. Bütçe açığı Japon hükümetini endişelendiriyor. Japon firmalar yeni pazarlara açılarak bu daralmayı aşmak niyetinde. Genç nüfus ve büyüyen ekonomisiyle Türkiye bu pazarların başında geliyor. Japonları Türkiye'ye yaklaştıran asıl husus ise etrafındaki geniş pazar. Japonya'nın dev firmalarının üye olduğu en büyük iş federasyonu Keidanren'in Uluslararası İlişkiler Bürosu Üst Düzey Yöneticisi Reiji Takehara, "Büyüyen bölgelere komşu olan Türkiye bu coğrafyalara açılmak için önemli bir merkez üssü." dedi. İzmit-Körfez Geçişi Asma Köprüsü'nü inşa edecek ITOCHU firmasının Araştırma ve Geliştirme Müdürü Shunichi Ohara, "Türkiye'nin konumu muazzam. AB, Ortadoğu, Kafkasya ve Kuzey Afrika'ya komşu. Buradan 1,5 milyar insana ulaşabiliriz. Türkiye'nin bu bölgelerle iyi ilişkisi olması da cabası." diye konuştu.

Keidanren, Japonya'nın en büyük iş federasyonu. Keidanren Üst Düzey Yöneticisi Takehara söze "Siyasi istikrarı sayesinde Türkiye güçlü bir ekonomik büyüme içinde." diyerek başlıyor. Takehara'ya göre artan nüfus, alış gücündeki dikkat çeken artış, genç ve hünarlı işçiler Türkiye'ye yatırım için güçlü sebepler. Asıl önemlisi ise Keidanren temsilcisi Türkiye'yi "bir stratejik üs" olarak değerlendiriyor. Reiji Takehara bunu şöyle izah ediyor: "Etrafında gelişen ekonomilere Türkiye üzerinden rahat ulaşabiliriz. Türkiye ile Japonya üçüncü ülkelerde ortak yatırımda bulunabilir. Türkiye'nin bu coğrafya ile kültürel yakınlığı ve iş tecrübesi var. Aktif diplomasiyle Türkiye buralarda etkisini artırıyor. Türkiye bu pazarlar için üretim merkezi olabilir."

Japon Dışişleri Bakan Yardımcısı Ryuji Yamane de "Firmalarında Türkiye'ye yatırım için istek var." derken üç Japon bankasının Türkiye'de ofis açma aşamasında olduğunu, birisinin de bankacılık izni için başvurduğunu belirtiyor. Yamane 4,6

milyon tirajlı Japonya'nın en itibarlı gazetelerinden Nikkei'nin İstanbul'da ofis açtığını hatırlatırken, "Bunların bir anlamı var." mesajı veriyor. Ryuji Yamane Türkiye üzerinden bölgeye açılma konusunda mühim bir örnek veriyor: "İstanbul'da 5 Temmuz'da iki ülke Irak'ta ortak yatırım imkânları için buluştu." Türkiye'nin Tokyo Büyükelçisi Serdar Kılıç da muhataplarına "Sadece Türk iç piyasasına yönelmeyin, sıçrama noktası olarak kullanın." mesajı verdiğini söylüyor.

Japon imparatora Türk okulunu anlattı

Türkiye'nin Tokyo Büyükelçisi Serdar Kılıç, "müstesna bir dostluk" olarak nitelediği Japonya ile ilişkilerin yakın sürede çok daha fazla gelişeceğine inanıyor. Kılıç, Japonya'daki olumlu Türkiye algısının ekonomiye daha fazla yansımaları gerektiğini düşünüyor. Bu sene göreve başlayan Büyükelçi Kılıç iki ay önce Japon İmparatoru tarafından protokol gereği çay içmeye davet edilmiş. Kılıç kabulde İmparator'a geçtiğimiz sene meydana gelen deprem ve tsunami dolayısıyla Türkiye'nin Japonya'ya yardımlarını anlatmış. Bu ülkedeki Türk okulları da gündeme gelmiş. Serdar Kılıç, Horizon Japan International okullarının yeni şubelerini geçtiğimiz seneki tsunamiden en çok etkilenen Sendai kentinde açtığını aktarmış. Okul açılışına bizzat katılan Büyükelçi Kılıç, depremzede öğrencilere burs verileceğinden Japon İmparator'a bahsetmiş. İmparator, Türkiye'nin dostluğunu ve yardımlarını övmüş.